

havde han ikke indladt sig derpaa, saa kunde jeg ogsaa forstaae, at det havde været rigtigt — af, hvorfor han har udstedt dette Cirkulære, men som Grund dertil har han ikke anført Forordningen af 1820, hvormod han som Grund anfører, at „da Ministeriet maa ansee det som et billigt Forlangende af vedkommende Kaldsberettigede . . .“ dette er den Grund, som staaer i Spidsen for Cirkulæret. Med den ærede Ministers hele Beviisførelse for det Rigtige og Rette i, at der forlanges Attester fra de paagjældende Ansøgerees nærmeste Forsatte, er jeg fuldkommen enig; jeg har ikke sagt, at der ikke skulde medfølge saadanne Attester og Beviisligheder; jeg antager tværtimod, at de Ansøgninger, som ikke ere ledsagede med Attester fra Vedkommendes Præst og Provst, maae stille sig meget tvivlsomme ligeoverfor de Indstillings- og Kaldsberettigede. I det Punkt er jeg altsaa ganske enig med den ærede Minister. — Hele Forsjellen imellem ham og mig ligger deri, at han vil have hemmelige Erklæringer. Ministeren siger nemlig i Cirkulæret: de Paagjældende have at fremsende deres Ansøgninger med de omhandlede Erklæringer, igjennem deres nærmeste Forsatte, og det uden Hensyn til, om Ansøgeren allerede er i Besiddelse af skriftlige Vidnesbyrd fra Præst eller Provst. I disse Ord ligger der, at det ikke er tilfrækkeligt, at Vedkommende er i Besiddelse af Vidnesbyrd fra Præst eller Provst, men at der tillige skal foreligge hemmelige Erklæringer fra Præsten eller Provsten. Den ærede Minister anseer det for godt og rigtigt, at der skal fremsendes Attester, og det gjør jeg ogsaa, men jeg mener, at Folk ikke i noget Forhold i Livet kunne være tjente med at være underkastede slige hemmelige Vidnesbyrd, som kunne have saa stor Indflydelse paa deres hele Fremtid; saaledes stiller Forholdet sig ogsaa her, naar Vedkommende skulle indlevere deres Ansøgning til Sognepræsten, uden at blive bekendte med, hvad han og Provsten skrive paa den. Dette er Hovedpunktet. Naar den ærede Minister nu erklærer, at han ikke anseer den Kaldsberettigede berettiget til at holde Ansøgningen tilbage, uagtet den er sendt ham direkte fra Ansøgeren og ikke gennem Præsten eller Provsten, saa falde endeel af mine Be-

tænkneligheder bort; thi saa faae Borgerrepræsentationerne og Sogneforstanderskaberne disse Ansøgninger ligesaavel som de øvrige, de kunne da tage Hensyn til, at Ansøgningerne ikke ere gaaede den Vej, som de efter Cirkulæret burde være gaaede, og kunne tillægge Vidnesbyrdene den større eller mindre Vægt, efter som de ere komne ad den ene eller anden Vej. Den ærede Minister sagde, at naar Indstillingen kommer til den vedkommende Kaldsberettigede og lyder paa en Mand, hvis Ansøgning er kommen direkte til ham, saa vil han, naar vedkommende Ansøger forøvrigt er værdig og skiftet til Embedet, henvende sig til vedkommende Præst og Provst om nærmere Oplysninger. Hvis Cirkulæret var gaaet den Vej — thi det maatte den Kaldsberettigede have Ret til uden Cirkulære — at det havde sagt, at naar en saadan Indstilling forelaa, lydende paa en Person, som manglede Attest fra sin Præst og Provst, eller som vel havde en saadan Attest, men som var givet af en Præst og Provst, om hvem den Kaldsberettigede troede, at de ikke havde skrevet Sandheden, da Attesten var givet offentlig, at den Kaldsberettigede da kunde henvende sig til Vedkommende og forlange en hemmelig Erklæring, saa kunde jeg have billiget det. Naar Sagen betragtes saaledes, at vedkommende Sogneforstandere eller Sogneforstanderskaber kunne lade Vedkommende see de Attester, som Præsten har skrevet, stiller det Hele sig for mig som noget temmelig Udøsentligt. At det ikke kan medføre retsligt Ansvar at gjøre en Ansøger bekendt med disse Erklæringer, er vist, og at Sogneforstanderne tillige bør vise Skjønsomhed i dette Forhold, er ganske rigtigt; men efter den ærede Ministers Udtalelse have de jo fuldkommen Ret til at forelægge vedkommende Skolelærere de Erklæringer, som vedkommende Præst eller Provst have afgivet; de have Ret til at sige: Vær saa god, vi gjøre ingen Hemmelighed deraf, der see De, hvorledes deres Præst og Provsten have ytret sig om Dem. — Der er, saavidt jeg erindrer, endnu et Punkt, som jeg ikke fik Svar paa fra den ærede Minister; jeg har det imidlertid ikke ved Haanden og har heller ikke noteret det og maa derfor lade det staae hen. — Efter det Resultat, som nu fore-